

“การธนาคารที่ยั่งยืน” และ
“การปล่อยสินเชื่อรายย่อยที่รับผิดชอบ”

สฤณี อาชวานันทกุล
บริษัท ป่าสาละ จำกัด
12 มกราคม 2559

ป่าสาละคือใคร?

ป่าสาละ

“Sustainable Business Accelerator”

ป่าสาละเป็นบริษัท “**ปลูกธุรกิจที่ยั่งยืน**” แห่งแรกในประเทศไทย ก่อตั้งเดือน ก.ค. 2556 เป้าหมายของเราคือจุดประกายและดำเนินวาทกรรมสาธารณะเกี่ยวกับธุรกิจที่ยั่งยืน ผ่านการจัดสัมมนา อบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และออนไลน์ รวมทั้งผลิตงานวิจัยในประเด็นความยั่งยืน และส่งเสริมการวัดผลตอบแทนทางสังคม

ธนาคารยังคงเป็นแหล่งทุนที่สำคัญที่สุดในไทย

สินเชื่อเอกชนต่อจีดีพี: 154% ในปี 2013 สูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกและ เอเชียตะวันออก

ที่มา: World Bank

ห่างหนี้ครัวเรือน ธปท.วอนเลิกโปรโมตเงินกู้

หนี้ครัวเรือนพุ่ง 12%
ทุบสถิติสูงสุกรอบ 5 ปี

ASTVผู้จัดการรายวัน - ผู้ว่าฯแบงก์ชาติชี้ปัญหาหนี้ครัวเรือนควรสร้างพื้นฐานที่ดีให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น พร้อมขอความเห็นใจสถาบันการเงินอย่าเร่งโปรโมต เพราะคนจะคิดว่าอนาคตยังมีคนให้ยืมตลอด แนะนำควรออมก่อนใช้อย่างในอดีตดีที่สุด เผยผู้บริหารสถาบันการเงิน-นอนแบงก์ส่วนใหญ่เริ่มกังวลเงินที่แอลในกลุ่มสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ คาดความต้องการสินเชื่อที่อยู่อาศัย-บัตรเครดิตโตอยู่ ขณะที่สินเชื่อภาคธุรกิจที่ให้แก่ธุรกิจตอบสนองต่ออุปสงค์ในประเทศขยายตัวดี

อ่านต่อหน้า 18

ปัญหา
หนี้ครัวเรือน

'แบงก์' เข้มกู้ซื้อบ้าน-หนี้ครัวเรือนพุ่ง

เงินด่วนทันใจ

ยื่นดีให้บริการสินเชื่อครบวงจร

- บริการให้คำปรึกษาปัญหาด้านการเงิน
- เปลี่ยนวงเงินผ่อนสินค้าเป็นเงินสด
- เปลี่ยนวงเงินช้อปปีง์ในบัตรเครดิตเป็นเงินสด
- รับจำนอง ขายฝาก บ้าน และที่ดิน
- รับจำนำจอด และเล่มทะเบียนรถยนต์

ติดต่อ 083-835-2313 ดา

'สัญญาเปล่า-สัญญาทาส'
จุดเสี่ยงหนี้นอกระบบ

ปัญหาหนี้นอกระบบ

เงินด่วนทันใจ
ผ่อนสบายๆ
อนุมัติง่าย ไม่ยึดหลัก
ค้ำประกันทรัพย์สิน
บัตรเครดิต, เงินฝาก, เงิน
ออม, เงินปันผล

สาขาทั่วประเทศ
ติดต่อ: กรุงเทพฯ
086-8070059

บริการเงินด่วน
อนุมัติง่าย ผ่อนสบายๆ
วงเงินสูงถึง 100,000 บาท
ค้ำประกันทรัพย์สิน
บัตรเครดิต, เงินฝาก, เงิน
ออม, เงินปันผล

สาขาทั่วประเทศ
ติดต่อ: ทั่วประเทศ
089-5090915
081-5827679

กรอบคิด “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development)

“การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง วิธีการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของปัจจุบันโดยไม่ลดทอนความสามารถของคนรุ่นหลังในการตอบสนองความต้องการของพวกเขา”

- Brundtland Report (1987) -

กรอบคิด “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development)

- ลักษณะสำคัญบางประการของ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”
 - ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกัน (equity) และความยุติธรรม (fairness)
 - มีมุมมองระยะยาว (long-term view) ภายใต้หลักความรอบคอบ (precautionary principle) ผู้เชี่ยวชาญบางคนเสนอว่า トラバドที่คนรุ่นหนึ่งคิดถึงคนรุ่นต่อไป (ประมาณ 50 ปี) ก็แปลว่าคนทุกรุ่นจะได้รับการดูแล
 - คิดแบบเป็นระบบ (systems thinking) ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจในความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละฝ่ายไม่เหมือนกัน

- ผู้ถือหุ้น : ผลตอบแทนทางการเงิน ความเป็นมืออาชีพ
- ผู้ฝากเงิน : อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูง เงื่อนไขที่เป็นธรรมและโปร่งใส (เช่น ไม่ซ่อนค่าธรรมเนียม) ความสะดวกในการใช้บริการ
- ลูกหนี้ : อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ เงื่อนไขที่เป็นธรรมและโปร่งใส (เช่น เปิดเผยอัตราดอกเบี้ยต่อปี) ความเท่าเทียมกันในการให้บริการ (เช่น ไม่เอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องของผู้บริหาร)
- รัฐ : เงินภาษี ความประพฤติที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- สังคม : กิจกรรมที่สนับสนุน “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” เช่น ไม่ปล่อยสินเชื่อให้กับโครงการที่ทำลายธรรมชาติหรือชุมชนโดยไร้มาตรการฟื้นฟูหรือชดเชย, ไม่ส่งเสริมพฤติกรรมแก๊งกำไร/กระพือฟองสบู่

เรื่องใหม่

หน้าที่พื้นฐานของนักรการเงิน (fiduciary duty)

- นักการเงินมี “หน้าที่พื้นฐาน” (fiduciary duty) บางประการที่จะต้องปฏิบัติ ก่อนที่จะพูดถึง “ความรับผิดชอบ” ในระดับที่กว้างกว่า
- กล่าวโดยสรุป หน้าที่พื้นฐานของนักรการเงิน คือการรักษาผลประโยชน์ของลูกค้า และไม่ทำให้ตัวเองต้องตกอยู่ในสถานการณ์ดังต่อไปนี้
 - มีผลประโยชน์ทับซ้อน ระหว่างผลประโยชน์ของตัวเองกับของลูกค้า
 - มีผลประโยชน์ทับซ้อน ระหว่างผลประโยชน์ของลูกค้าสองรายหรือมากกว่า (เพราะจะไม่สามารถทำงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของทุกรายได้)
 - แสวงหาประโยชน์จากอำนาจหน้าที่โดยที่ลูกค้าไม่รับรู้หรือยินยอม หรือในทางที่เอาเปรียบผู้เล่นรายอื่นในตลาด เช่น ลงทุนดักหน้าดักหลังกองทุนที่ตนทำงานให้ (การรับสินบนจากลูกค้าก็เข้าข่ายข้อนี้ด้วย)

การให้บริการทางการเงินที่ “รับผิดชอบต่อ” หรือ “ยั่งยืน”

- สถาบันการเงินที่ “ให้บริการอย่างรับผิดชอบต่อ” ต้องมีกลไกที่ทำให้พนักงานของตนทุกระดับปฏิบัติตาม “หน้าที่พื้นฐาน”
- นอกจากนี้ ก็ยังมีลักษณะหลักๆ อีกสองประการ (อาจมีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง)
 - ดำเนินธุรกิจในทางที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น มีโครงการริเริ่มเพื่อสุขภาพกรในสำนักงาน สนับสนุนงานประเพณีในชุมชน ปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล เพิ่มระดับเงินบริจาค ฯลฯ
 - แผนกรวมแนวคิด “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” เข้าไปในธุรกิจหลัก ด้วยการผสมผสานผลประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าไปในขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์ พันธกิจและกลยุทธ์องค์กร เช่น นำหลักเกณฑ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมาเป็นเงื่อนไขในการปล่อยสินเชื่อ (socially responsible lending) และกลยุทธ์การลงทุน (socially responsible investment) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ช่วยให้ธุรกิจที่ยั่งยืนสามารถเข้าถึงทุนได้ง่ายขึ้น

(บาง)นิยามของ “การธนาคารที่ยั่งยืน”

- “การเงินที่ยั่งยืน หมายถึง การจัดสรรทุนการเงินและผลิตภัณฑ์บริหารความเสี่ยงให้กับโครงการและธุรกิจที่ส่งเสริมและไม่บั่นทอนความเจริญทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความยุติธรรมทางสังคม” (Forum for the Future, 2002)
- “การธนาคารที่ยั่งยืน หมายถึง การตัดสินใจของธนาคารที่จะส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการให้แต่เฉพาะกับลูกค้าที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมจากกิจกรรมของตน” (Bouma, Jeucken, and Klinkers, 2001)

องค์ประกอบของ “การธนาคารที่ยั่งยืน” ในรายงาน “Banking for Sustainability” (IFC, 2007)

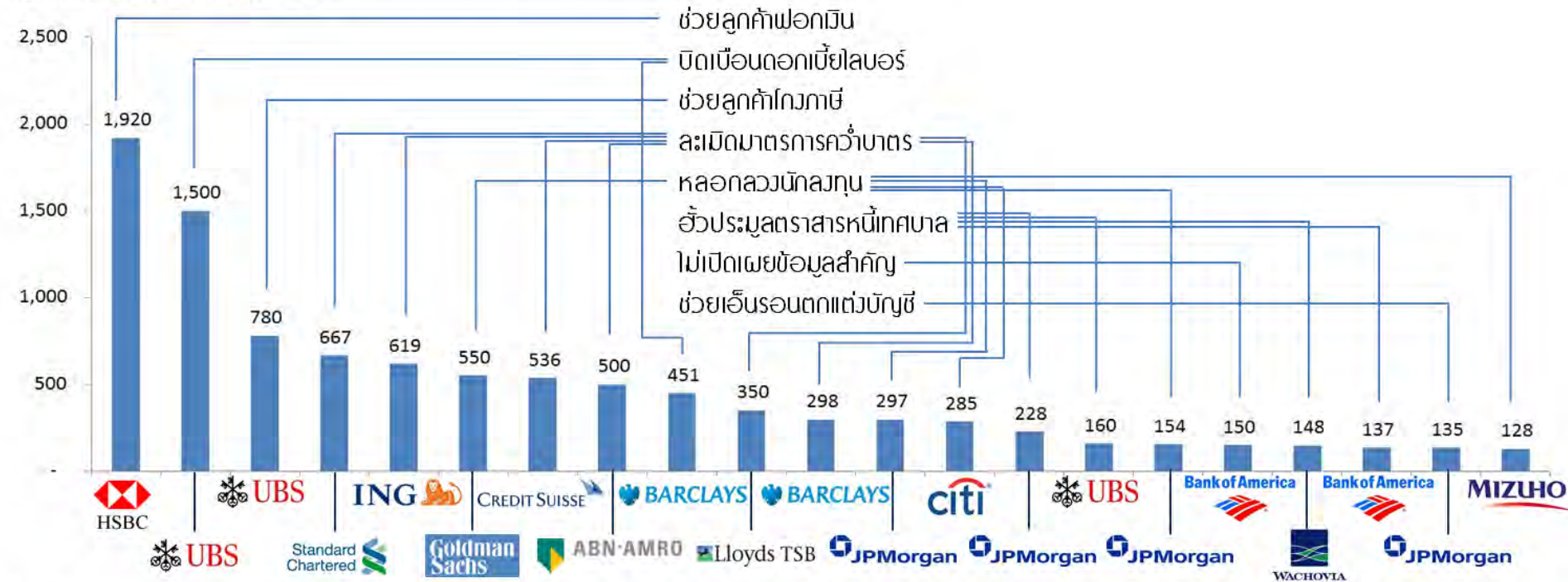
1. ความมั่นคงทางการเงินของสถาบันการเงินและลูกค้า จะได้สามารถมีส่วนร่วมในระยะยาวกับการพัฒนาประเทศ
2. ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของโครงการและบริษัทต่างๆ ที่สถาบันการเงินออกทุนให้
3. ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมผ่านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
4. ความยั่งยืนทางสังคมผ่านสวัสดิการของชุมชน

เสียงเรียกร้อง “ความรับผิดชอบของธนาคาร” ดังขึ้นเรื่อยๆ...

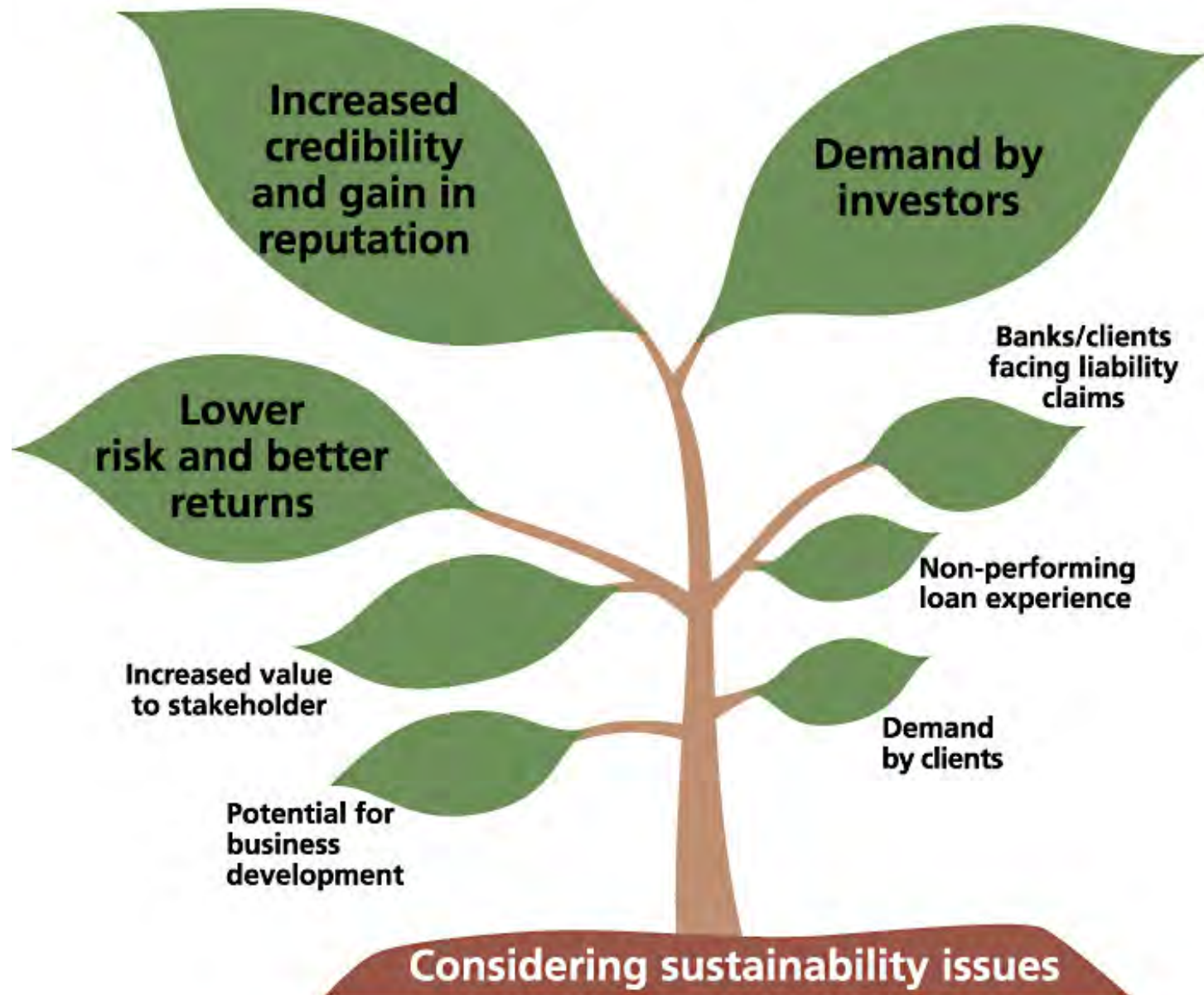
สถาบันการเงินระดับโลกที่จ่ายค่าปรับสูงสุดในประวัติศาสตร์ และข้อหาที่ถูกปรับ

เรียงลำดับตามค่าปรับ (ล้านเหรียญสหรัฐ)

ที่มา: Thomson Reuters, [http://newsandinsight.thomsonreuters.com/Legal/News/2012/12 - December/Factbox_UBS_fined_\\$1.5_billion_over_Libor/](http://newsandinsight.thomsonreuters.com/Legal/News/2012/12 - December/Factbox_UBS_fined_$1.5_billion_over_Libor/)

IFC Survey: Key Sustainability Issues According to Banks

ห้าระดับของ “ธนาคารที่ยั่งยืน” (Kaeufer, ongoing)

- 1. ระดับ 1: Unfocused corporate activities** – ทำกิจกรรมซีเอสอาร์ การกุศล สปอนเซอร์อีเวนท์ ฯลฯ ที่เน้นการประชาสัมพันธ์ ไม่เกี่ยวข้องใดๆ กับการดำเนินธุรกิจหลักของธนาคาร
- 2. ระดับ 2: Isolated business projects or business practices** – มีโครงการ กิจกรรม หรือผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน อาทิ “สินเชื่อเขียว” มาเสริมผลิตภัณฑ์หลัก แต่ทั้งหมดยังมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับกิจกรรมทางธุรกิจทั้งหมดของธนาคาร ผลิตภัณฑ์หรือบริการเหล่านี้อาจเป็นปฏิกิริยาต่อเสียงสะท้อนจากสาธารณะ ไม่ใช่ผลลัพธ์ของการนำหลักความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ทั่วทั้งธนาคาร

ห้าระดับของ “ธนาการที่ยั่งยืน” (Kaeufer, ongoing) (ต่อ)

- 3. Level 3: Systemic business practices** – หลักการและธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรากฐานของผลิตภัณฑ์และกระบวนการต่างๆ ของธนาการ ผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นมิติหลักของกิจกรรมทางธุรกิจทุกชนิด
- 4. Level 4: Strategic ecosystem innovation** – จับมือเป็นแนวร่วมกับธนาการอื่นและสื่อสารกับสาธารณะ สนับสนุนนักลงทุนที่รับผิดชอบต่อสังคมและการแก้ไขกฎเกณฑ์กำกับดูแลภาคธนาการให้มุ่งสู่ความยั่งยืน
- 5. Level 5: Intentional (purpose-driven) eco-system innovation** – เป้าหมายไม่ใช่ “หลีกเลี่ยงสถานการณ์เชิงลบ” อีกต่อไป แต่เน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

World Bank Good Practices : ระบบคุ้มครองผู้บริโภคการเงิน

- อำนวยการกำกับดูแลไม่ควรกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน
- การเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับผิดชอบ: ข้อมูลทั้งหมดต้องเปิดเผยในภาษาที่เข้าใจง่าย เพียงพอ ให้ผู้บริโภคสามารถเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้
- ใช้วิธีขายที่เป็นธรรมและเหมาะสม: ไม่ยัดเยียด ให้เวลาเปลี่ยนใจ (cooling-off period) ขายผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้บริโภคแต่ละคน ไม่ใช้วิธีชู้กรรโชกหรือวิธีอื่นๆ ที่ละเมิดสิทธิลูกหนี้ในการติดตามหนี้
- คุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค
- มีกลไกเยียวยาและรับเรื่องร้องเรียน
- ควรส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินและความตระหนักรู้เรื่องการเงิน

ตัวอย่างการบูรณาการความรู้เรื่องทางการเงินเข้าไปในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน: Wells Fargo “Debt Pay Down Solution”

Three Easy Steps to Being Debt-Free Faster

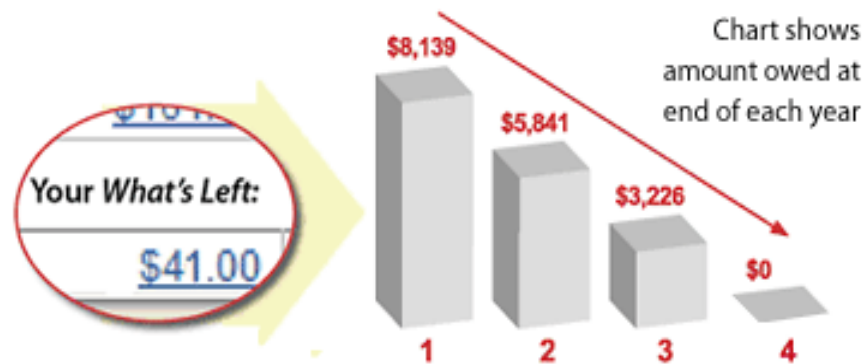
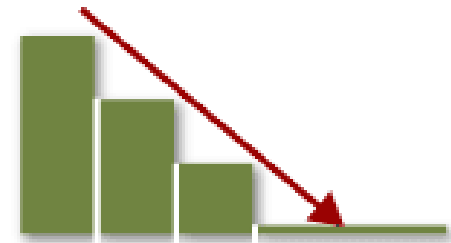
1 Consolidate Your Debt

2 Increase What's Left

Budget Summary	
Total Inflow	\$5,631.00
Total Outflow	-\$5,127.62
What's Left	\$503.38

3 Pay Off Your Debt Faster

Use *What's Left* from your *My Spending Report* to erase your debt faster.

ตัวอย่างสัญญาบัตรเครดิตฉบับอ่านง่าย แนะนำโดย Consumer

Financial Protection Bureau ของอเมริกา

ยินดีต้อนรับสู่ธนาคาร ABC

ด้านล่างนี้คือเงื่อนไขบัตรเครดิตของคุณ
มันจะเป็นสัญญาทันทีที่คุณลงนามหรือเริ่มใช้บัตรเครดิต

คำศัพท์หรือประโยคที่ขีดเส้นใต้ใช้นิยามที่กำหนดโดย
สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคทางการเงิน และเป็นส่วนหนึ่งของ
สัญญาของคุณ
อ่านนิยามได้ที่ www.cfpb.gov หรือ www.abcbank.com
หรือติดต่อขอรับสำเนาฟรีได้ที่ 1-800-xxx-xxxx

1. ต้นทุน

คุณสามารถใช้บัตรของคุณในการซื้อสินค้าหรือบริการ, เบิกเงินสด
ล่วงหน้า, หรือโอนหนี้ การใช้บัตรแต่ละประเภทจะมียอดหนี้
แตกต่างกัน ยอดหนี้แต่ละยอดอาจมีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน

มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง?

อัตราดอกเบี้ย [ช่วงเวลา] สำหรับการซื้อสินค้าและบริการ	X% APR	→	อัตราดอกเบี้ย [ช่วงเวลา] สำหรับการซื้อสินค้าและบริการ	X% APR
อัตราดอกเบี้ยสำหรับการโอนหนี้	X% APR	+	ค่าธรรมเนียมการโอนหนี้ (ต่อธุรกรรม 1 ครั้ง)	X%
อัตราดอกเบี้ยสำหรับการเบิกเงินสดล่วงหน้า	X% APR	+	ค่าธรรมเนียมการเบิกเงินสดล่วงหน้า (ต่อธุรกรรม 1 ครั้ง)	X%
อัตราดอกเบี้ยปรับ	X% APR		ค่าธรรมเนียมการชำระช้า	\$X/\$Y
ค่าธรรมเนียมการคืนเงินชำระค่าสินค้าและบริการ	\$X		ค่าธรรมเนียมออกบัตรด่วน	\$X
ค่าธรรมเนียมการออกบัตรชดเชย (กรณีบัตรหาย)	\$X		ค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมสกุลเงินต่างประเทศ	X%

อัตรา APR ของคุณผันแปรได้ ยกเว้น [อัตราที่ยกเว้น] – มันจะขึ้นหรือลงตามอัตราดอกเบี้ยลูกค้านี้ นับจาก [วันที่] ของรอบบิล เราใช้ APR จาก
อัตราดอกเบี้ยลูกค้านี้ ที่ประกาศ X วันทำการก่อนวันสิ้นสุดรอบนั้นๆ โดยเราคำนวณ APR จากการบวกอัตราดอกเบี้ยลูกค้านี้ด้วย X% สำหรับการ
การซื้อสินค้าและบริการหลัง [ช่วงเวลา], X% สำหรับการโอนหนี้, X% สำหรับการเบิกเงินสดล่วงหน้า, และ X% สำหรับดอกเบี้ยปรับ

ตัวอย่างสัญญาบัตรเครดิตฉบับอ่านง่าย แนะนำโดย Consumer

Financial Protection Bureau ของอเมริกา (ต่อ)

2. การเปลี่ยนแปลง

เราสามารถเปลี่ยนแปลงอัตราบางอัตราและเงื่อนไขบางประการของคุณได้ตามกฎหมาย ตารางต่อไปนี้แสดงการเปลี่ยนแปลงบางประการที่เกิดขึ้นได้ เอกสารที่เราจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าจะอธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงมีผลอย่างไร คุณไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของสัญญาฉบับนี้ได้

ประเภทการเปลี่ยนแปลง	สิ่งที่จุดชนวนการเปลี่ยนแปลงได้	การแจ้งให้ทราบล่วงหน้า
อัตราดอกเบี้ยปรับสำหรับค่าใช้จ่ายใหม่	[ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยปรับ]	45 วัน
การปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยบนค่าใช้จ่ายใหม่	ในปีแรก อัตราดอกเบี้ยโปรโมชันสิ้นสุดลงหรืออัตราดอกเบี้ยลูกหนี้ชั้นดีมีการเปลี่ยนแปลง หลังจากนั้นก็มีเหตุผลอื่น	ไม่แจ้งล่วงหน้ากรณีที่อัตราดอกเบี้ยโปรโมชันสิ้นสุดลงหรืออัตราดอกเบี้ยลูกหนี้ชั้นดีมีการเปลี่ยนแปลง กรณีอื่นแจ้งล่วงหน้า 45 วัน
อัตราดอกเบี้ยปรับบนยอดหนี้เดิม	ถ้าคุณผิดนัดชำระหนี้อย่างน้อย 60 วัน	45 วัน
การปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยอื่นๆ บนยอดหนี้เดิม	โปรโมชันสิ้นสุดลง อัตราดอกเบี้ยลูกหนี้ชั้นดีมีการเปลี่ยนแปลง หรือมีข้อตกลงปรับโครงสร้างหนี้	ไม่จำเป็นต้องแจ้งล่วงหน้า หรือตามเงื่อนไขในข้อตกลงปรับโครงสร้างหนี้
การเพิ่มหรือลดวงเงิน	เหตุผลใดๆ ก็ตาม	ไม่มี
ค่าธรรมเนียมอื่นและเงื่อนไขอื่น	อาจเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม	สูงสุด 45 วันสำหรับค่าธรรมเนียมบางรายการ และการเปลี่ยนยอดชำระขั้นต่ำ

ตัวอย่างการบูรณาการความรู้เรื่องทางการเงินเข้าไปในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน: Wells Fargo “Debt Pay Down Solution”

Three Easy Steps to Being Debt-Free Faster

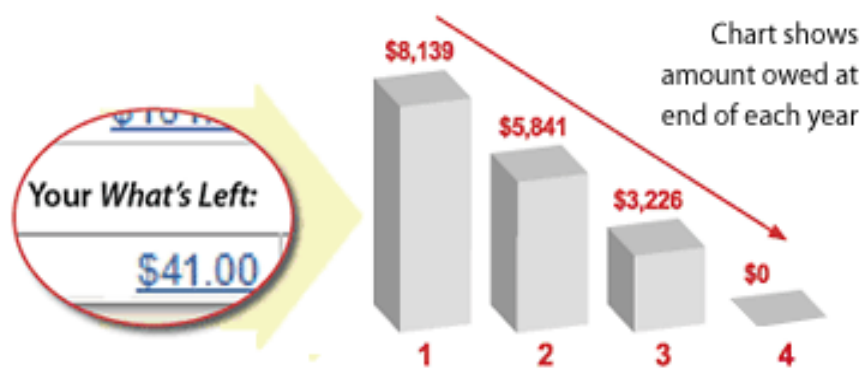
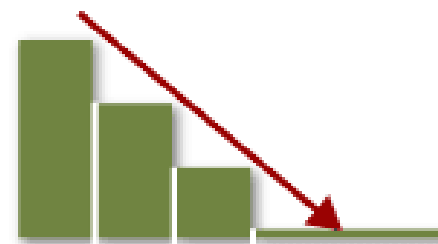
1 Consolidate Your Debt

2 Increase What's Left

Budget Summary	
Total Inflow	\$5,631.00
Total Outflow	-\$5,127.62
What's Left	\$503.38

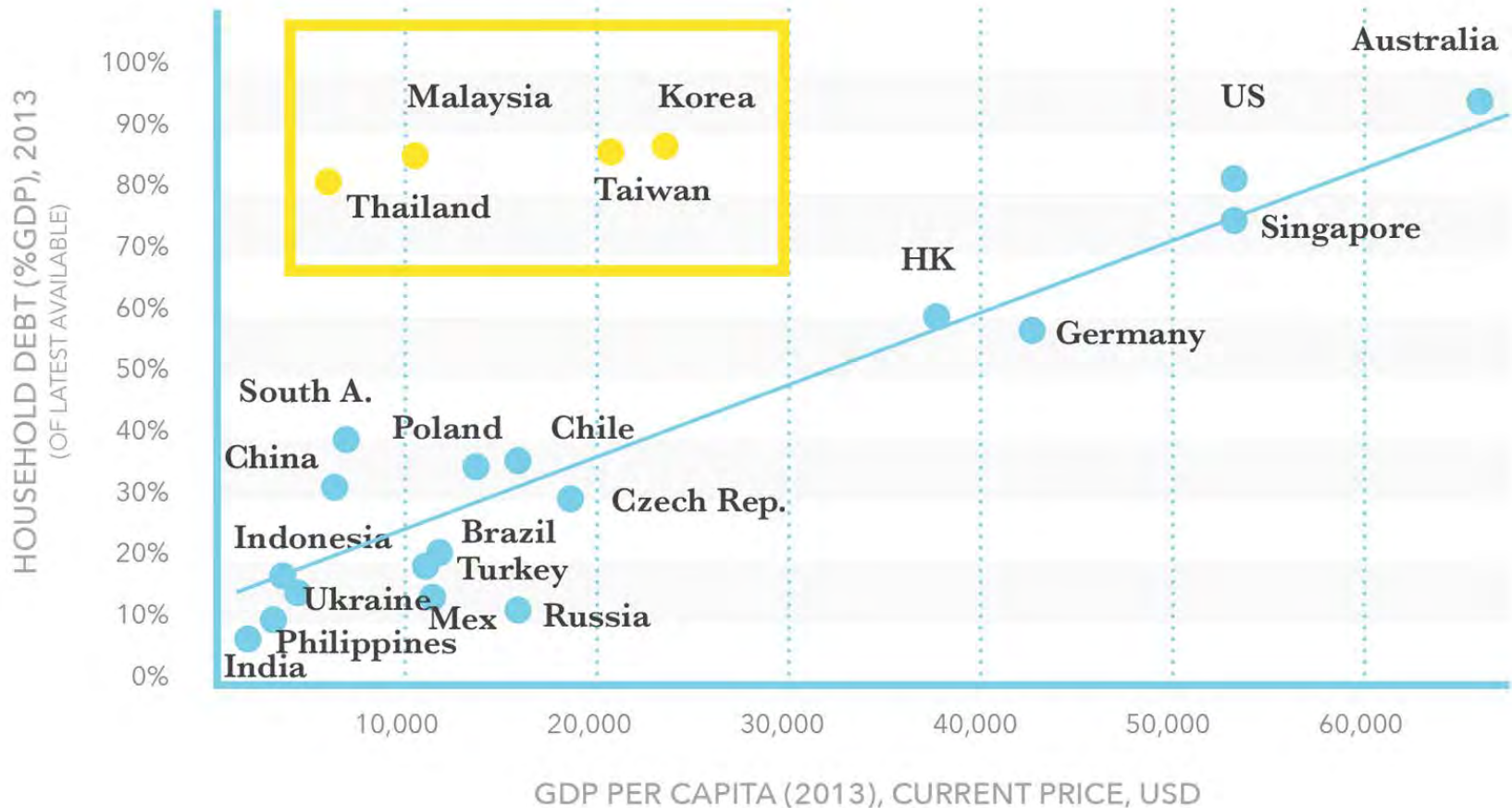
3 Pay Off Your Debt Faster

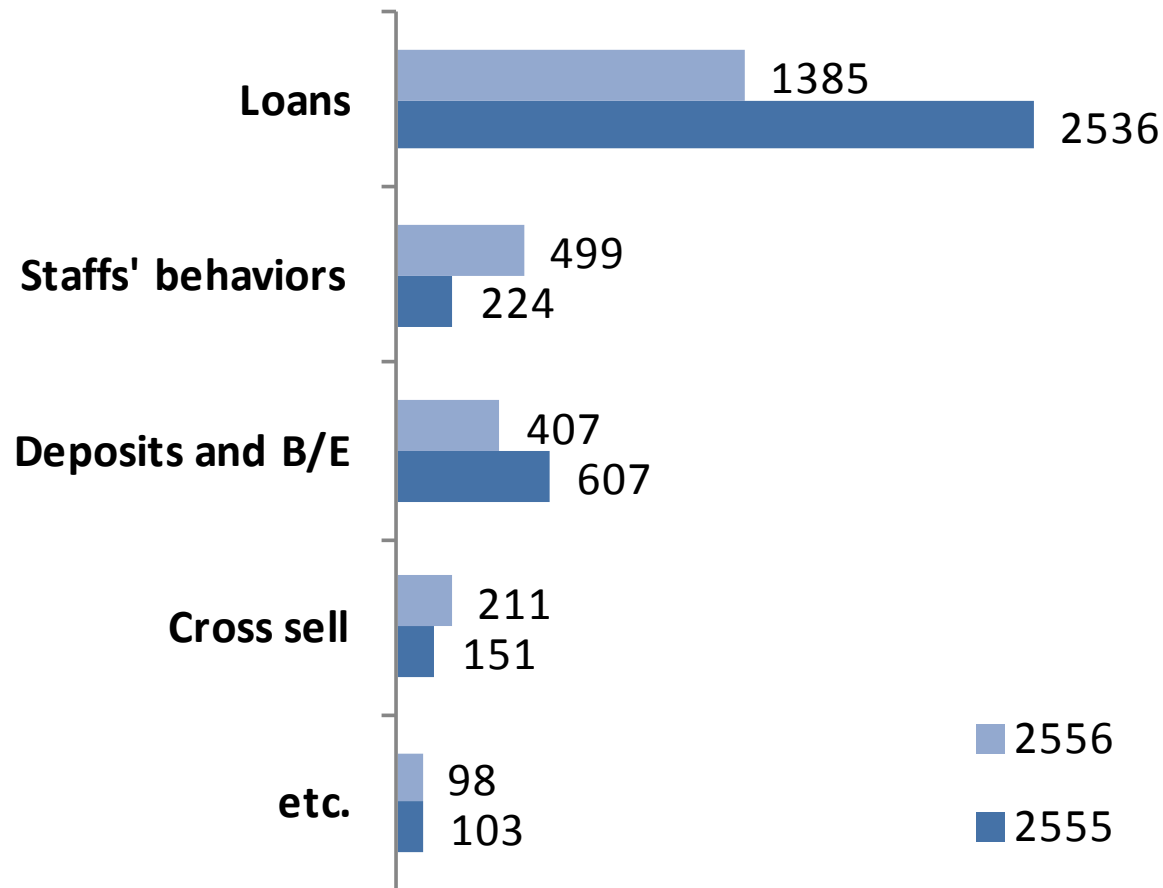
Use *What's Left* from your *My Spending Report* to erase your debt faster.

สถานการณ์หนี้ครัวเรือนในไทย

HOUSEHOLD DEBT (AS A % OF GDP) VS GDP PER CAPITA

เรื่องร้องเรียนมายังศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ปี 2013

ที่มา: ศคช. ธปท. 2013

เปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลในใบสมัครบัตรเครดิต

ธนาคาร	กรุงไทย	ไทยพาณิชย์	กสิกรไทย	ทหารไทย	กรุงศรีอยุธยา	กรุงเทพ	ซีไอเอ็มบีไทย	ธนชาติ
บัตรเครดิต	KTC Credit Card	SCB Credit Card	K-Credit Card	TMB Credit Card	Krungsri First Choice	BBL Credit Card	CIMB THAI Credit Card	Thanachart Credit Card
แสดงวิธีคำนวณอัตราดอกเบี้ย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
แจ้งค่าธรรมเนียมชัดเจน	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	ไม่มี
แจ้งค่าปรับชัดเจน	มี	มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
แสดงกำหนดการชำระรายงวด	มี	มี	มี	ไม่มี	มี	มี	มี	มี
ขนาดตัวอักษร (1=ใหญ่ที่สุด)	4	4	3	2	1	5	5	1
กำหนดระยะเวลาที่ผู้บริโภคสามารถเปลี่ยนใจได้โดยไม่มีค่าปรับ (cooling-off period)	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
ใช้ภาษาเข้าใจง่าย (1=ดีที่สุด)	3	4	2	2	3	3	3	3
คุ้มครองข้อมูลเป็นความลับ	มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	ไม่มี	มี

ที่มา: รวบรวมโดยคณะวิจัย, 2015

ข้อค้นพบบางประการจากผลการสำรวจ FinScope (2013)

ของ่าย ใต้ไว

รับเงินสดภายใน 30 นาที

- ✓ ไม่ต้องมีคณค้ำ*
- ✓ ไม่มีค่าธรรมเนียม*
- ✓ พอนเทนสูงสุด 18 เดือน*

* ข้อกำหนดและเงื่อนไขเป็นไปตามที่บริษัทฯ กำหนด

- ครัวเรือ่นร้อยละ 44 มีหน้ ในจাঁนวนนี้ร้อยละ 38 เชื้อวำ “มีหน้มำกเกินไป”
- เงินกู้ร้อยละ 12 ของหน้ทั้งหมดถูกกู้ยืมเพือ “หมุ่หน้” (ชำระหน้อื่น)
ครัวเรือ่นยำกจนมัภำระหน้มำกที่สุด ผู้มีรำยได้ต่ำกวำ 3,000 บำทต่อเดือนมี
ภำระหน้เกือบ 3 เทำของรำยได้ทั้งปี และในจাঁนวนนี้เกือบทั้งหมดเป็นหน้
เพือการอุปโภคบริโภค

ข้อค้นพบบางประการจากผลการสำรวจ FinScope (2013)

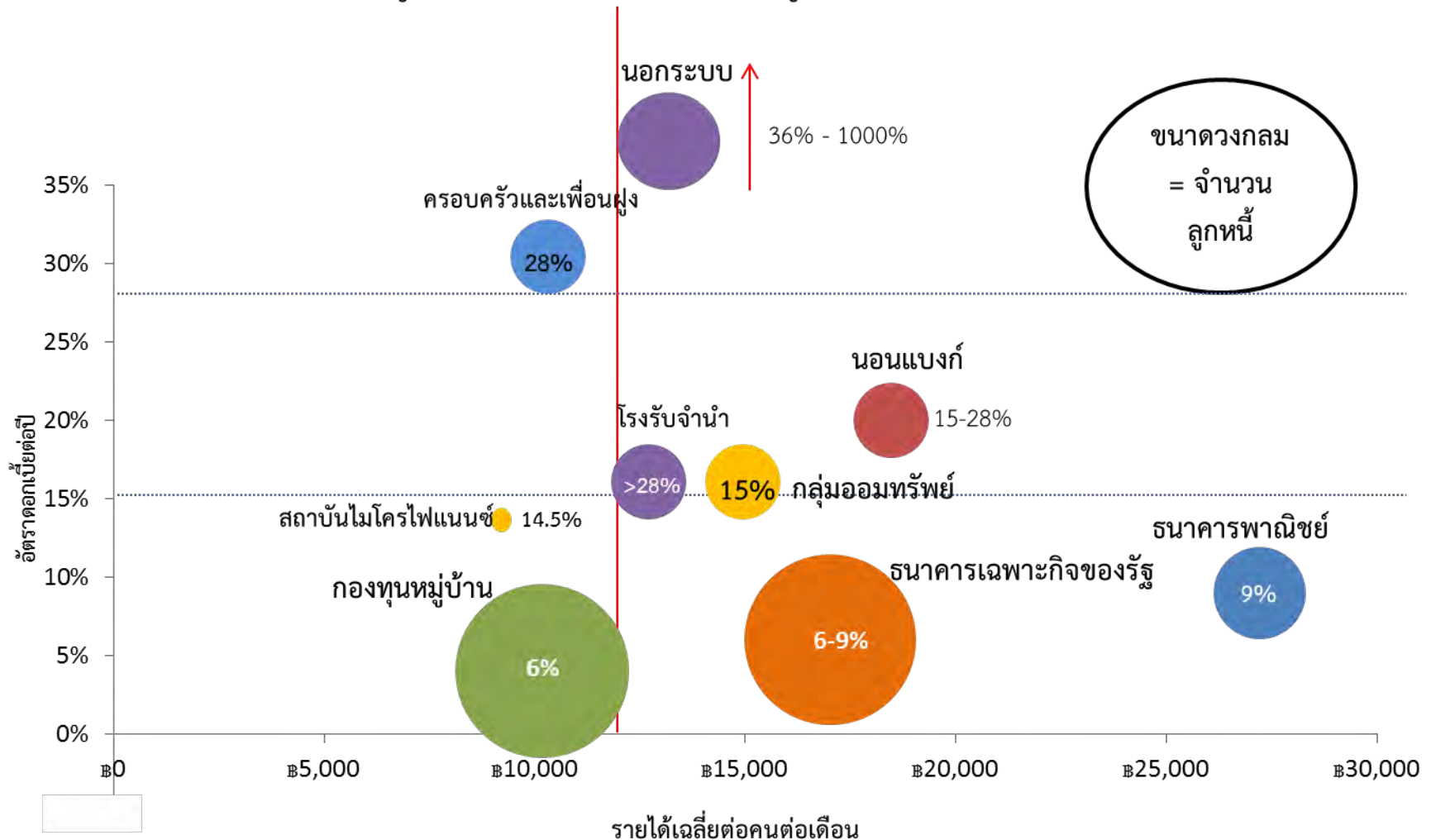
- เกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีหนี้สูงสุดในไทย (ร้อยละ 62 ของเกษตรกรทั้งหมด รายงานว่าเป็นหนี้) ตามมาด้วยข้าราชการ (ร้อยละ 59)
- ครั้วเรือนไทยร้อยละ 45 หรือ 9.09 ล้านครั้วเรือน ระบุว่าไม่สามารถออมเงินได้อย่างเป็นกิจลักษณะ ปัจจุบันร้อยละ 64 ระบุว่าสามารถออมได้น้อยกว่า 2,000 บาทต่อเดือน

นัยจากพฤติกรรมทางการเงินของคนไทย

- ค่าใช้จ่ายก้อนใหญ่ที่เป็น “ปัญหา” คือประเภทที่เกิดกะทันหัน และอาศัยทุนทางสังคมไม่ได้ + คนไทยโดยรวมยังไม่ออมเงินระยะยาว → ต้องบูรณาการการให้ความรู้ทางการเงินในการออกแบบผลิตภัณฑ์เงินออมระยะยาว
- หนี้ที่สร้าง “ปัญหา” จริงๆ คือหนี้ที่กำหนดยอดชำระสูง และเงินต้นไม่ลดลงระหว่างทาง + คนจำนวนมาก “กลัว” การเป็นหนี้ → ต้องปรับปรุงมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลสินเชื่อ และให้ความรู้เรื่องวิธีการจัดการหนี้
- คนไทยโดยรวมรู้สึก “เครียด” กับการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย → ลำพังการแจกแบบฟอร์มบัญชี สอนทำบัญชี และสร้างเครื่องมือให้ความรู้ทางการเงินไม่เพียงพอ ต้อง ‘ฝัง’ การให้คำแนะนำอย่างสร้างสรรค์ และให้กำลังใจด้วยเพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนใช้เครื่องมือจริงๆ

โลกของ “ลูกค้านาคาร” ค่อนข้างเป็นเอกเทศจากโลกอื่น

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของลูกค้านี้ อัตราดอกเบี้ย และจำนวนลูกหนี้ของสถาบันการเงินประเภทต่างๆ ในไทย

พฤติกรรมการใช้บริการทางการเงินของคนไทย

ที่มา: FinScope Thailand 2013

เงินฝาก

- คน 80% ตอบว่ารู้สึกไว้วางใจให้ธนาคารรักษาเงินออมของพวกเขา แต่ส่วนใหญ่ใช้ธนาคารในการโอนเงินสดเท่านั้น
- เงินฝากในสถาบันการเงินของรัฐ (ธ.ออมสิน) เติบโตในอัตราที่ร้อยละ 30 ต่อปี

ประกัน

- ความเสี่ยงส่วนใหญ่ที่มีประกันในประเทศไทย รัฐและชุมชนเป็นผู้ประกัน เช่น บัตรทอง,สวัสดิการชุมชนผ่านกลุ่มออมทรัพย์
- บริษัทประกันเอกชนเน้นประกันรถยนต์ ประกันสินเชื่อ และประกันชีวิตเป็นหลัก

สินเชื่อ

- คราวเรือนจำนวนมากโดยเฉพาะเกษตรกรมองว่าสินเชื่อเป็น “แหล่งเงินสด” ที่ขาดไม่ได้
- ลูกหนี้พร้อมรับดอกเบี้ยในอัตราที่หลากหลาย ยอดเงินที่ต้องจ่ายในแต่ละงวดสำคัญกว่าอัตราดอกเบี้ย

ระดับการใช้

น้อย ✓ -
มาก ✓✓✓

สถาบัน	สินเชื่อส่วนบุคคล	สินเชื่อธุรกิจ/เพื่อการเกษตร (<200,000 บาท)	เงินฝาก	เงินโอน	การชำระเงิน	บัตรเติมเงิน/บัตรร้านค้า	ประกันความเสี่ยง
รัฐบาล							✓✓✓
ธนาคารของรัฐ	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓		
ธ.ส.	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓		✓✓
ธ.ออมสิน และ ธ.ส.	✓	✓✓	✓✓✓	✓			✓
นอนแบงก์	✓✓✓	✓✓✓					
เครดิตยูเนียน/สหกรณ์	✓✓	✓	✓✓				
กองทุนหมู่บ้าน	✓	✓✓✓	✓				
เจ้าหนี้ครอบครัว/โรงรับจำนำ	✓	✓✓					
ไปรษณีย์				✓✓	✓		
บริษัทประกัน							✓
กลุ่มออมทรัพย์/องค์กรการเงิน ฐานรากอื่นๆ							✓✓✓
โมดิรันเทรต					✓✓✓	✓✓	
ค่ายมือถือ				✓	✓✓	✓✓✓	

การชำระเงิน

- 65% ของการจ่ายค่าน้ำค่าไฟทั่วประเทศทำที่ร้านเซเว่น-อีเลฟเว่น
- การชำระเงินผ่านมือถือกำลังเติบโตอย่างก้าวกระโดด

ดาวนั้โหลดรายนงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และ/หรือสมัคร
เป็นสมาชิก “เครือข่ายการธนาคารที่ยั่งยืนแห่ง
ประเทศไทย” ได้ที่

www.salforest.com

info@salforest.com

02 258 7383